

1) Ὁγκινος, ἀρπάγη Τσακων. : Τὸ κρέε ἐκρεμάκα τὸν γκιτζίνα (τὸ κρέας ἐκρέμασα εἰς τὸν ἄ.) Συνών. *τσεγκέλι*.

2) Ὁ κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς ἀτράκτου κεκαμμένος μετάλλινος ὀβελίσκος Ἰκαρ. Κάμπ. Συνών. *ἀγκινάρι*, *ἀγκιναρίστρα*, *ἀγκίνι* 1. 3) Ράβδος κεκαμμένη κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον πρὸς σύλληψιν τῶν προβάτων ὑπὸ τῶν ποιμένων ἢ ράβδος εὐθεία, ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς ὁποίας εἶναι προσηρτημένοι ἀγκιστρον κατάλληλον πρὸς σύλληψιν τῶν προβάτων Ἰκαρ.

Πβ. *ἀγκινάρι*.

ἀγκινέλλι τό, Νάξ. *ἀγινέλλι* Θήρ. *γαγινέλλι* Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγκίνι* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -έλλι. Ο τύπ. *γαγινέλλι* κατὰ σύμφυρ. πρὸς τὸ γάντζος.

Ἀρπάγη, δι' ἧς ἀνασύρουν ἐκ τῶν φρεάτων τὰ εἰς αὐτὰ πίπτοντα ἀντλητήρια ἢ ἄλλα τινά: *Φέρ' τ' ἀγινέλλι νὰ πιάσουμε τὴ σίγλα* Θήρ. Πβ. *ἀγκινάρι* 1.

ἀγκίνι τό, Ἀθῆν. Εὐβ. (Λίμν.) Πελοπν. (Βούρβουρ. Καλάβρυτ. Τρίκκ. Φεν.) κ.ά. *ἀγίνι* Ἰθάκ. Κεφαλλ. Κρήτ. *ἀντζίτι* Πελοπν. (Βούρβουρ.) *ἀτζίνι* Μέγαρ. Πελοπν. (Οἶν. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγκινας*.

1) Ὁ κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς ἀτράκτου κεκαμμένος μετάλλινος ὀβελίσκος Ἀθῆν. Εὐβ. (Λίμν.) Πελοπν. (Βούρβουρ. Καλάβρυτ. Οἶν. Τρίκκ. Φεν.) κ.ά. : *Μὲ ἀσημένιο ἀδράχτι καὶ μὲ ἀσημένιο ἀγκίνι* (ἐπῳδ. εἰς πάσχοντα ὀφθαλμὸν) Ἀθῆν. Συνών. *ἀγκίδι* 4, *ἀγκινάρι* 3, *ἀγκιναρίστρα*, *ἀγκινας* 2. 2) Ἀγκιστρον Ἰθάκ. Κεφαλλ. : *Τὸν ἐκρέμασε 'ς ἐν' ἀγίνι* Κεφαλλ. β) Πᾶν κεκαμμένον καὶ ἀγκιστροειδὲς Ἰθάκ. 3) Πᾶν αἰχμηρὸν καὶ ὀξύ Κεφαλλ. : *Τὸ ἀγίνι τοῦ ἀγιστριοῦ* (ἢ αἰχμῆ). *Τὰ ἀγίνια τοῦ προιονοῦ* (οἱ ὀδόντες τ. π.). *Ἔκοψε τὸ ξύλο καὶ τοῦ ἄφησε ἀγίνια* (δὲν τὸ ἴσωσε, δὲν τὸ ἐστρογγύλεψε). || Φρ. *Ἔχω ἀγίνια 'ς τὸ λαιμό μου* (αἰσθάνομαι νὰ μὲ κεντῇ ὁ λαιμός μου) Κεφαλλ. 4) Ἡ μεταλλίνη γραφίς Κεφαλλ. Συνών. *πέννα*.

ἀγκισοή ἡ, Τσακων.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀντί* καὶ τοῦ οὐσ. *ἀλοή* = *ἀντιλοή* -*ἀγκισοή* κατὰ τοὺς φωνητ. νόμους τῆς Τσακων. διαλέκτου. Διὰ τὴν σημασίαν τῆς *ἀντί* πβ. *ἀντίδουλος* (= ἰσόδουλος), *δοῦλος*. Κατὰ τὸν Γ' Ἀναγνωστόπ. ἐν Byzant. Zeitschr. 25 (1925) 370 ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀντιλογή*.

Τὸ πικρὸν τὴν γεῦσιν, ἐπὶ παντὸς ἐδέσματος ἢ ποτοῦ λίαν πικροῦ: *Ἐγκι τὸ γιαιτικό ἐν ἀγκισοή* (αὐτὸ τὸ ἱατρικὸν εἶναι πικρὸν). Πβ. *ἀλοή*, *χολή*.

ἀγκισόρνο ἐπίρρ. Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *a giorno*.

Τὸ εἶναι τινα ἐνήμερον, συνήθως μετὰ τῶν ρ. εἶμαι ἢ βάνω: *Εἶμαι ἀγκισόρνο* (εἶμαι ἐνήμερος). *Βάνω ἀγκισόρνο* (καθιστῶ ἐνήμερον).

ἀγκιστρας ὁ, Κάμπ. (Ἐλυμπ.) κ. ἄ. *ἀντζίστρας* Κάμπ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *ἀγκίστρι*. Πβ. καὶ μεταγν. *ἀγκιστρος*.

Μέγα ἀγκιστρον.

ἀγκιστραῖος ἐπίθ. ἀμάρτ. *ἀγιστραῖος* Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγκίστρι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αῖος.

Μόνον πληθ. *ἀγκιστραῖα*, εἶδος ἀμυγδάλων, ἀγκιστροειδῶν δηλονότι κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ἐνδοκαρπίου.

ἀγκιστρεᾶ ἡ, *ἀγκιστρεᾶ* Αἴγιν. *ἀγιστρεᾶ* Πελοπν. (Λεῦκτρ. Μάν.) *ἀτζιστρεᾶ* Μέγαρ. *ἀγιστρεᾶ* Δ.Κρήτ. *ἀγκιστρεᾶ* ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2, 232 καὶ 254 *ἀγιστρεᾶ* Πελοπν. (Ἀρεόπ. Λακεδ.) Σύμ. *ἀντζίστρεᾶ* Κάμπ. *ἀγκιδεᾶ* Πόντ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγκίστρι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εᾶ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2, 232 κέξ.

I 1) Ἡ πληγή, τὸ τραῦμα τὸ ἐκ τοῦ ἀγκίστρου προξενούμενον Αἴγιν. Δ.Κρήτ. Πόντ. 2) Ἡ βολή τοῦ ἀγκίστρου Πελοπν. (Ἀρεόπ. Λακεδ.): *Μὲ μὴ ἀγιστρεᾶ ἐπασα δὴν ψάρι* Λακεδ. *Κάθε ἀγιστρεᾶ βγάζω καὶ ψάρι* Ἀρεόπ. 3) Ἡ ἐφάπαξ διὰ τοῦ ἀγκίστρου λαμβανομένη λεία ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2, 254. 4) Ὁ τόπος, ὅπου τοποθετεῖται τὸ ἀγκιστρον μετὰ τοῦ δολώματος πρὸς ἄγρην πτηνῶν Πελοπν. (Λεῦκτρ.) II) Ἀγκιστρον Κρήτ.: *Πέταξα τὴν ἀγιστρεᾶ καὶ τὸ βγάλα τὸ ψάρι*.

ἀγκιστρερός ἐπίθ. ἀμάρτ. *ἀγκιστερός* Εὐβ. (Κάρυστ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγκίστρι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερός. Ἐν τῷ τύπ. *ἀγκιστερός* ἡ τοῦ ρ ἀποβολὴ κατ' ἀνομ.

Ἀκανθωτὸς ὡς ἀπὸ ἀγκίστρων: Αἴνιγμ.

*Ὁξω εἴν' ἀγκιστερό | κί ἀπὸ μέσα γλιστερό
κί ἀπὸ μέσα 'π' τὸ μπουκκί | εἶναι μὴ μπουκκὰ καλὴ*
(τὸ κάστανον ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ δένδρου).

ἀγκιστρεύω Λεξ. Ἡπίτ. *ἀγκιδεύω* Πόντ. (Οἶν.)

Τὸ μεταγν. *ἀγκιστρεύω*.

1) Συλλαμβάνω δι' ἀγκίστρου, ἀλιεύω Πόντ. (Οἶν.): *Ἀγκιδεύει τὰ ψάρια*. 2) Μεταφ. δελεάζω, ἔλκω πρὸς ἑμαυτόν, ἐξαπατῶ Λεξ. Ἡπίτ.

ἀγκίστρης ὁ, Ἡπ. *γκίστρης* Ἡπ. *ἀντζίστρα* ἡ, Πόντ. (᾽Οφ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγκίστρι*. Ἡ μεταβολὴ τοῦ γένους κατὰ τὸ συνών. ὁ γάντζος κττ.

1) Ἀγκιστρον ἀλιευτικὸν Πόντ. (᾽Οφ.): *Ἐπλάσε τ' ὀψάρ' 'ς τὴν ἀντζίστρα* (ἐπλάσε = συνελήφθη). 2) Ἐργαλεῖον τῶν ραπτῶν, δι' οὗ κρατοῦν τὸ ραπτόμενον τεταμένον Ἡπ. Συνών. *ἀγκίστρι* 2.

ἀγκίστρι τό, κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ.) *ἀγκίστρ'* βόρ. ιδιώμ. *ἀγίστρι* σύνθηθ. *ἀγίδτι* Σαμοθρ. *ἀντζίστρι* Ἀνδρ. (Κόρθ.) Εὐβ. (Κύμ.) *Μεγίστ.* Τσακων. *ἀντζίστριν* Κύπρ. *ἀτζίστρι* Μέγαρ. *ἀτζίστρ'* Λέσβ. *ἀγκιδιν* Πόντ. (Οἶν.) *ἀγκίδι* Πόντ. (Οἶν. ᾽Οφ.) *ἀγκιδ'* Πόντ. (᾽Οφ. Τραπ. Χαλδ.) *ἀγκίζ'* Πόντ. (Σάντ.)

Τὸ μεταγν. οὐσ. *ἀγκίστριον*.

I) Ἀγκιστρον. α) Ἀλιευτικὸν ἐνθ' ἀν.: *Ρίχνω τ' ἀγίστρι - ψαρεύω μὲ τ' ἀγίστρι - σηκώνω τ' ἀγίστρι* σύνθηθ. *Ἐπῆε 'ς τὰ ψάρια γὰ νὰ ψαρεύ' μὲ τ' ἀγκίδι* ᾽Οφ. *Κ' ἦρα τ' ἀγκίδι ν' ἀγκιδεύω* Οἶν. *Ἐκαρφώθεν τ' ὀψάρ' 'ς σ' ἀγκιδ'* Τραπ. || Φρ. *Ταγίζω τ' ἀγκίστρι* (προσαρτῶ τὸ δόλωμα) Αἰτωλ. *Τομπῶ τ' ἀγκίστρι* (περιτρώγω τὸ δόλωμα, ἐπὶ

ιχθύων) πολλαχ. *Πιάνω* 'ς τ' ἄγκιστρι (καὶ μεταφ. σαγηνεύω). *Μουστάκι* σὰν ἄγκιστρι κοιν. *Καρφώνομαι* 'ς σ' ἄγκιῶ (κυριολ. καὶ μεταφ.) *Τραπ.* Ἀγκίστρι δὲν πιάνει ἀπάνω του (ἐπὶ ρακενδύτου) πολλαχ. Ἡ δουλειὰ ἐγένην ἀντίζιστρι (περιεπλάκη, ἀπέτυχε) *Μεγίστ.* Ποῦ θὰ μοῦ πᾶς, θὰ σὲ πιᾶσω 'ς τ' ἄγκιστρι μου *Πελοπν.* κ. ἀ. *Θὰ ρίξω* τ' ἄγκιστρι μου *κι ὅ,τι* πιᾶση (ἐπὶ ἐπιχειρήσεων ἀβεβαίων) Ἀρκαδ. *Αὐτὸ τὸ σπίτι ἔχει ἄγκιστρι* (ὅταν τις εὐκόλως συνάπτῃ σχέσεις πρὸς τοὺς ἐν αὐτῷ) Ἀρκαδ. *Νὰ κλωστής καὶ νὰ 'νῆς ἀντίζιστριν* (νὰ καμφθῇς ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων) Κύπρ. || *Ποίημ.*

* *Σ* τουφέκι ἀλλάξαν καὶ σπαθί, τὸ δίχτυ καὶ τ' ἄγκιστρι

ΔΣολωμ. 248 (ἔκδ. Κερκ.) β) Ἀγρευτικὸν τῶν πτηνῶν κοιν. : *Πιάνομαι* 'ς τ' ἄγκιστρι κοιν. || *Φρ.* *Στένω* ἄγκιστρι *Στερελλ.* (Αἰτωλ.) *Χτιῶ* ἄγκιστρι *Κέρκ.* *Ταγίζω* τ' ἄγκιστρι *Αἰτωλ.* κ. ἀ. *Στέν'νι* τὰ πιδιά ἄγκιστρια γιὰ νὰ πιᾶσ'ν *κιργιάρinis* (κίχλας) Αἰτωλ. *Τάισ'* τ' ἄγκιστρι σ' μὴ σκουλ'κάντερεις αὐτόθι. 2) Ἐργαλεῖον τῶν ραπτῶν, δι' οὗ κρατοῦν τὸ ραπτόμενον τεταμένον *Πελοπν.* *Συνών.* ἄγκιστρος 2. 3) Τὸ ἐξ οὗ ἀναρτοῦν τι, οἷον λύχνον κττ. *Σκῦρ.* — *Λεξ. Κομ.*

ἄγκιστρο τό, λόγ. πολλαχ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἄγκιστρον.

Κεκαμμένος ὀβελίσκος ἀνασύρων τὴν κλωστήν (ἐξάρτημα ραπτικής μηχανῆς βιβλιοδετῶν).

ἄγκιστροκάτσουνας ὁ, Κάρπ. (Ἐλυμπ.) ἀντίζιστροκάτσουνας Κάρπ.

Ἐκ τῶν οὐς. ἄγκιστρι καὶ κάτσουνας.

Ἀλιευτικὸν ἐργαλεῖον.

ἄγκιστροκλέφτης ὁ, ἀμάρτ. ἄγκιστροκλέφτας Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῶν οὐς. ἄγκιστρι καὶ κλέφτης.

1) Πᾶς ἰχθύς, ὅστις κόπτει καὶ ἀφαρπάζει τὸ ἄγκιστρον. *Συνών.* ἄγκιστροφάγος 1. β) Εἰδικῶς ὁ ἰχθύς *blennius fasciatus* ἢ *planicornis*, μικρὸς ἰχθύς μὲ κάλλαια ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. *Συνών.* ἄγκουροτσάγκαλος. 2) Μεταφ. βράχος ὑποβρύχιος, ὅπου ἐμπλεκόμενα τὰ ἄγκιστρα ἀποκόπτονται. *Συνών.* ἄγκιστροφάγος 2. 3) Ἐπιδέξιος κλέπτης μικρῶν πραγμάτων. || *Φρ.* Ἀγκιστροκλέφτας ὁμᾶζει (ἐπὶ ἐπιδεξίων κλεπτῶν). [**]

ἄγκιστρολόγος ὁ, ἀμάρτ. ἄγκιστρολόος ἄγν. τόπ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἄγκιστρον καὶ τοῦ -λόγος, περὶ οὗ ὡς παραγωγικῆς καταλ. ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 247 κέξ.

Ἀλιεύς δι' ἄγκιστρων ἀλιεύων : Σκόρπισαν πολλοὶ ἄγκιστρολόοι καὶ μᾶς πῆραν οὖλα τὰ κατατόπια ποῦ βγαίνουν *πρᾶμα*.

* **ἄγκιστροπούλλο** τό, ἄγκιζόπον Πόντ. (Σάντ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. ἄγκιστρι, παρ' ὃ καὶ τύπ. ἄγκιζ'.

Μικρὸν ἄγκιστρον.

ἄγκιστροφάγος ὁ, ἀμάρτ. ἄγκιστροφάγος Πόντ. (Κερασ. Οἰν. κ. ἀ.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἄγκιστροφάγος.

1) Πᾶς ἰχθύς, ὅστις κόπτει καὶ ἀφαρπάζει τὸ ἄγκιστρον. Πβ. Ἀριστοτ. Ζῴων ἱστορ. 9,141 «τῷ ὀδόντι τῷ σκληροτάτῳ συνδάκνων διαφθείρει τὰ ἄγκιστρα» Πόντ. (Κερασ. Οἰν. κ. ἀ.). *Συνών.* ἄγκιστροκλέφτης 1.

2) Μεταφ. βράχος ὑποβρύχιος, ὅπου ἐμπλεκόμενα τὰ ἄγκιστρα ἀποκόπτονται Πόντ. (Κερασ. Οἰν. κ. ἀ.) *Συνών.* ἄγκιστροκλέφτης 2. β) Ὁ ἀλιεύς, ὁ ὁποῖος χάνει πολλὰ ἄγκιστρα κατὰ τὴν ἀλιεῖαν Πόντ. (Κερασ.)

[**]

ἄγκιστρωμα τό, Ἴων. (Σμύρν.) Παξ. — *Λεξ. Κομ.*

Ἐκ τοῦ ρ. ἄγκιστρώνω.

1) Ἡ εἰς τὸ ἄγκιστρον προσάρτησις τοῦ δολώματος Παξ. : *Τώρα ἐσώσαμεν τ' ἄγκιστρωμα, τὰ δολώσαμεν ὅλα τ' ἄγκιστρια καὶ πάμουν νὰ τὰ ρίξωμον.* 2) Ἡ διὰ τοῦ ἄγκιστρον σύλληψις Παξ. : *Γιὰ δὲς ἄγκιστρωμα ποῦ ἔχει αὐτὸ τὸ ψάρι!* 3) Μεταφ. α) Λύγισμα, κάμψις πρᾶγματός τινος εἰς σχῆμα ἄγκιστρίου Παξ. β) Εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν παίκτης τις προσαρτᾶται εἰς ἄλλον παίκτην Ἴων. (Σμύρν.)

ἄγκιστρώνω Ἀμοργ. Ζάκ. Θράκ. Παξ. κ. ἀ. ἄγκιστρώνου Σάμ. ἀντίζιστρούχου Τσακων.

Τὸ μεταγν. ἄγκιστρῶ.

1) Περνῶ εἰς τὸ ἄγκιστρον, οἷον δόλωμα, περιπλέκω εἰς τὸ ἄγκιστρον ἐνθ' ἄν. *Συνών.* δολώνω. 2) Συλλαμβάνω διὰ τοῦ ἄγκιστρον ἐνθ' ἄν. : *Ἀγκιστρώθηκε τὸ ψάρι Ἀμοργ. Κοίταξε ποῦ ἀναδεύεις τ' ἄγκιστρια μὴν ἄγκιστρώθῃς κ' ἔπειτα γυρεύης νὰ σὲ ξαγκιστρώσουν* Παξ.

3) Μεταφ. δίδω σχῆμα ἄγκιστρον Τσακων. κ. ἀ. : *Ἀντίζιστροῦκα ἔγκι τὸ σιδεράτσι* (ἔδωκα τὸ σχῆμα τοῦ ἄγκιστρον εἰς αὐτὸ τὸ σ.)

ἄγκιστρωτὸς ἐπίθ. ΚΘεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 3 — *Λεξ. Περίδ.*

Ἐκ τοῦ ρ. ἄγκιστρώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ ἔχων σχῆμα ἄγκιστρον ἐνθ' ἄν. : *Καὶ σὺ παιδί ποῦ ἀνάδειξες τ' ἄγκιστρωτὸ τ' ἀλέτρι ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἄν.*

ἀγκίτσι τό, ἀμάρτ. ἀγκίτσ' Μακεδ. (Βελβ. Καταφύγ. Νάουσ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ ἄνθος Ἴον τὸ εὖοσμον (*viola odorata*) : Ἀσμ.

Ποῦ 'ταν λουλούδι 'ς τὸ δουνῆ κι ἀγκίτσι μέσ' 'ς τὴν Πόλι *Συνών.* γιούλι, ἴτσι, μενεξές. [**]

ἀγκλαμίδα ἡ, ἀμάρτ. ἀγκλαμίδα Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ Λατιν. *glomus* = ἀγαθίς. Ἰδ. ΠΦουρίκ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 227.

Μικρὰ ποσότης νήματος σφαιρικῇ ὡς πυρὴν ἀγαθίδος ἦτοι *κουβαρισὺ* : *Ὄντας γιομώσωμε τ' ἀδράχτι, τυλίγομε 'ς τὰ τέσσερα δάχτυλα τ' ἀριστεροῦ χερίου λιγαῖσι νέμας τσαὶ κάνομε γιὰ ἀγκλαμίδα τσαὶ ὕστερις τυλίγομε τὸ ἄλλο νέμας 'ς τὴν ἀγκλαμίδα τσαὶ κάνομε κουβάρι.*

ἀγκλεμούρα ἡ, Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ὁ καρπὸς τῆς ἀγκλεμουρῆς.

